

Belarusz barátunk

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 40. szám, 2020. október 2.

Szeptember 23-án véletlenül a BELARUS 24 csatornára kapcsoltam, így tanúja lehettem Aljakszandr Rihoravics Lukasenka elnöki eskütételének. Belarusz nyelven mondta az eskü szövegét, kezét egy könyvön nyugtatva. Bizonyára az ország alkotmánya volt, amelyet még többször változtattak meg, mint Magyarország Alaptörvényét. Nyakljajeu szatírájában (*Kandúr a zsákban*. Ford. Bárász Péter, Ab Ovo, 2013.) Artúr kandúr (Lukasenka) mögött egy hivatalnok áll az alkotmánnyal, ha az elnöknek eszébe jutna valami, rögtön beírhatta.

Úgy látszik, a be nem jelentett és pár száz meghívott előtt megtartott elnöki eskütétel „ördögi gesztusával” (Gorbacsov) Lukasenka megnyerte az első csatát az elcsalt választások ellen tiltakozó ellenállókkal szemben.

A beiktatás után elmondott beszédében viszonylag békés húrokat pengetett, reményét fejezte ki, hogy megtalálja a hangot az ellene fellépőkkel szemben is. Egy később, katonaruhában, tisztek előtt elmondott szónoklatában viszont harciasan emlegette a belarusz nép nyugati „ellenségeit”, akikkel szemben sikerült „megvédeni” az ország függetlenségét és békéjét.

A nemzetközi visszhang kedvezőtlen. Sem az USA, sem az EU nem tekinti legitim elnöknek Lukasenkát. Pompeo amerikai külügyminiszter külön szankciókat helyezett kilátásba az emberi jogok sorozatos megsértése miatt.

A magyar kormány egyelőre nem foglalt állást. Lehet ezt annak a rokonszenvnek jeleként értékelni, amelyet Orbán június eleji látogatásakor úgy fejezett ki, hogy „a két nép közelebb van egymáshoz, mint gondolni szoktunk”, Lukasenka pedig úgy értékelt, hogy „a magyarok minden más népnél jobban megértenek bennünket”.

Nem teljesen pontos azonban Bokros Lajos megállapítása: „a magyar kormány máig meg sem nyikkant a fehérorosz események nyomán” (*Fény helyett mocsár. A magyar külpolitika erkölcsi csődje*, ÉS, 2020/38., szept. 18.). Szijjártó Péter külügyminiszter határozottan tiltakozott Tadeusz Kondrusiewicz minszki katolikus érseknek az országból való kitiltása ellen. A volt bencés diák külügyminiszter figyelme azonban csakugyan nem terjedt túl a belarusz lakosság tizenöt százalékát kitevő katolikusok főpapjának sorsán.

Kíváncsian várjuk, mi lesz a júniusban aláírt szerződések sorsa. A magyar és a fehérorosz diplomáciai akadémiák együttműködésének bizonyára nincsen akadálya, a fehérorosz baromfifeldolgozó ágazat modernizálása sem várthat magára, a nukleáris együttműködés is megindulhat a teljes barátság és bizalom alapján.